

Uniwersytet Warmińsko-Mazurski w Olsztynie		
Procedura ograniczenia ryzyka zakażenia SARS-CoV-2 podczas zajęć dydaktycznych przeprowadzanych ze studentami kierunków medycznych	Data wydania	1.10.2020 r.
	Wydanie nr	2
	Strona/stro n	1 z 9
	Egz. Nr	1
Opracował :	Wykładowca – Katedra Pielęgniarstwa Pielęgniarka epidemiologiczna USK w Olsztynie	mgr Iwona Wołosewicz, modyfikacja Prof. dr hab. n.med. Sergiusz Nawrocki

Cel procedury

Zapobieganie rozprzestrzeniania się zakażenia COVID-19

Przedmiot i zakres procedury

Studenci, wykładowcy, nauczyciele akademicy, personel sprząający

Określenia, definicje, oznaczenia

Definicje:

COVID-19 to choroba wywołana przez koronawirus SARS CoV-2. Koronawirus to czynnik wywołujący chorobę, a COVID-19 to choroba, czyli zespół objawów i zaburzeń narządowych spowodowanych przez koronawirusa.

Najczęstsze objawy: utrata węchu, utrata smaku, gorączka $\geq 38,0^{\circ}$, kaszel, duszność (kłopoty z oddychaniem), bóle mięśni i ogólne osłabienie.

UWAGA objawy zakażenia SARS CoV-2 mają różne nasilenie i często nie pozwalają na odróżnienie COVID-19 od innych pospolitych infekcji (tzw. przeziębienie, grypa, itp.)

Najczęstsze zaburzenia narządowe: radiologiczne cechy obustronnego zapalenia płuc i/lub zespół ostrej niewydolności oddechowej.

Odpowiedzialność

Uczestnik	Uprawniony do	Odpowiada za
Nauczyciel akademicki, wykładowca	kontroli przestrzegania procedury	<ul style="list-style-type: none"> • nadzór przestrzegania przez studentów obowiązującej procedury • nadzór nad przestrzeganiem przez studentów reżimu sanitarnego podczas zajęć dydaktycznych • bezpośredni nadzór stosowania przez pracowników i studentów środków ochrony indywidualnej i zbiorowej w celu zminimalizowania ryzyka zakażenia na SARS-CoV-2 • podczas zajęć dydaktycznych w szpitalu stosują środki ochrony indywidualnej
Dziekani, dyrektor Filii, Dyrektor SZP, dyrektorzy instytutów, kierownicy katedr, kierownicy jednostek ogólnouczeniowych	kontroli przestrzegania procedury	<ul style="list-style-type: none"> • zarządza bezpieczeństwem • przesyła i uaktualnia wszelkie wytyczne i informacje dotyczące SARS-CoV-2 • wyposaża pracownika/studenta w środki ochrony indywidualnej w zależności od stopnia zagrożenia • przygotowuje plan dotyczący zabezpieczenia pracowników do pracy podczas zajęć w szpitalu • zabezpiecza pracownie / studentów oraz pracowników w środki ochrony osobistej, preparaty dezynfekcyjne, wyroby medyczne (rękawiczki) itp.
Studenci		<ul style="list-style-type: none"> • przestrzeganie obowiązującej procedury • przestrzeganie procedury prawidłowej dezynfekcji rąk, dekontaminacji powierzchni, sprzętów, narzędzi, prawidłowego postępowania ze szpitalną odzieżą ochronną, odpadami medycznymi, itp. • stosowanie środków ochrony osobistej • informowanie o objawach chorobowych, które mogą wskazywać na zakażenie SARS-CoV-2 , kontakt z osobą podejrzaną o zakażenie SARS-CoV-2 , kontakt z osobą na kwarantannie • podczas zajęć w szpitalu stosują środki ochrony indywidualnej
Zespół sprzątający		<ul style="list-style-type: none"> • przestrzeganie obowiązującej procedury • stosowanie środków ochrony osobistej • stosowanie odpowiednich preparatów dezynfekcyjnych

Opis postępowania

WAŻNE

Definicja bliskiego kontaktu personelu (aktualizacja wg ECDC z dnia 08.03.2020r.) podejrzanego o SARS-CoV-2

1. Pozostawanie w bliskim kontakcie (np. prowadzenie rozmowy twarzą w twarz) z pacjentem z podejrzeniem zakażenia SARS-CoV-2 lub w odległości mniejszej niż 1,5 - 2 metry przez ponad 15 minut.
2. Osoba, która miała bezpośredni kontakt fizyczny z przypadkiem SARS-CoV-2 (np. uścisk dłoni).
3. Osoba mająca niezabezpieczony bezpośredni kontakt z zakaźnymi wydzielinami w przypadku COVID-19 (np. kaszel, kichanie, dotykanie gołą ręką zużytych papierowych chusteczek).
4. Osoba, która przebywała w zamkniętym środowisku (sala dydaktyczna itp.) z przypadkiem podejrzenia/potwierdzenia SARS-CoV-2 przez 15 minut lub więcej i w odległości mniejszej niż 1,5 - 2 metry.
5. Pracownik ochrony zdrowia lub inna osoba sprawująca bezpośrednią opiekę nad przypadkiem SARS-CoV-2, lub pracownicy laboratoryjni zajmujący się materiałem pochodzącym od przypadku SARS-CoV-2 - bez zalecanych środków ochrony osobistej (PPE) lub z ewentualnym naruszeniem PPE.

UWAGA

- **student/nauczyciel akademicki poddany jest pomiarowi temperatury w danej klinice/oddziale/danej komórce organizacyjnej**
- **w przypadku temperatury powyżej $\geq 38,0^{\circ}$:**
  - **student: nie wchodzi na teren szpitala ; powiadamia wykładowcę telefonicznie o braku możliwości uczestniczenia w zajęciach**
  - **wykładowca: nie wchodzi na teren szpitala gdzie znajdują się sale symulacyjne; odwołuje zajęcia lub szuka zastępstwa klinik/oddziałów szpitalnych gdzie odbywają się zajęcia, odwołuje zajęcia , szuka zastępstwa**

UWAGA

POBRANIE BADANIA w kierunku SARS-CoV-2 jest rekomendowane w przypadku kiedy student/nauczyciel akademicki :

- **będzie miał objawy ewentualnego zakażenia wirusem SARS CoV- 2 (o wykonaniu badania decyduje lekarz rodzinny, do którego zgłasza się osoba z objawami – patrz załącznik z algorytmami postępowania MZ)**
- **studenci, którzy będą mieli zajęcia praktyczne w zakładach opiekuńczo-leczniczego, hospicjum, domu pomocy społecznej OBOWIĄZUJE POBRANIE BADANIA w kierunku SARS-CoV-2 w terminie nie wcześniejszym niż 6 dni przed wyznaczonym terminem przyjęcia (Rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 1 września 2020 r. poz.1505). Do w/w placówek zgłaszają się z papierowym wynikiem badań w dniu rozpoczęcia zajęć (informacji o miejscu pobrania wymazu i procedurze odbioru wyniku badania udziela Dziekanat WL i Dziekanat SZP.**
- *Pobrane badania muszą być wpisane w Krajowym Rejestr Pacjentów z COVID-19*

UWAGA

W zajęciach nie mogą uczestniczyć osoby, które są chore, przebywają w domu z osobą odbywającą kwarantannę lub izolację w warunkach domowych lub sami są objęci kwarantanną albo izolacją w warunkach domowych.

Wskazania ogólne

1. Nie rekomenduje się wykonywanie testów PCR o charakterze przesiewowym na obecność SARS-CoV-2 studentom przed zajęciami klinicznymi zgodnie z Komunikatem Ministra Zdrowia z dnia 15 września 2020 r. znak: KNLU.8120.69.2020.AC w sprawie przeprowadzania badań na obecność SARS-CoV-2 dla studentów, słuchaczy szkół policealnych, a także stażystów.
2. Należy unikać tworzenia się grup studentów przed zajęciami, w ich trakcie i po zajęciach obowiązuje dystans społeczny.
3. Studentom z wyprzedzeniem czasowym należy przekazać zasady bezpieczeństwa i oczekiwanych zachowań.
4. Studentom należy zorganizować wejście na zajęcia w sposób uniemożliwiający grupowanie się osób (np. odstępy czasowe).
5. Wszelkie informacje, spostrzeżenia, pytania itp. w miarę możliwości należy przekazywać studentom w formie mailowej, sms lub poprzez media społecznościowe.
6. Aby zapewnić bezpieczeństwo studentom podczas zajęć dydaktycznych należy podzielić studentów na mniejsze grupy lub zapewnić salę odpowiednio większą z zachowaniem obowiązujących odstępów między osobami.
7. Czekając na wejście na zajęcia studenci zachowują odstęp minimum 1,5 - 2 m, mają osłonięte usta i nos.
8. Zasada zakrywania ust i nosa obowiązuje na terenie całego obiektu, w którym odbywają się zajęcia.
9. Dydaktycy prowadzący zajęcia powinni mieć zakryte usta i nos (maseczki) oraz zachowują bezpieczny odstęp od studenta 1,5 - 2 m.
10. Przed wejściem na salę, gdzie odbywają się zajęcia uczestnicy dezynfekują ręce (zgodnie z obowiązującą procedurą dezynfekcji rąk, preparat na bazie alkoholu, min. 60%).
11. Osoby mogą w czasie przerwy w zajęciach opuścić budynek, w którym zajęcia się odbywają lub przebywać na jego terenie jeżeli zapewniona jest odpowiednia przestrzeń pozwalająca na przestrzeganie dystansu społecznego określonego przepisami prawa, wynoszącego przynajmniej 1,5 - 2 metry od drugiej osoby.
12. Podczas kaszlu i kichania student zakrywa usta i nos zgiętym łokciem lub chusteczką – natychmiast wyrzuca chusteczkę do zamkniętego kosza i myje/dezynfekuje ręce.
13. W przypadku zajęć laboratoryjnych należy zapewnić 1,5 - 2-metrowy odstęp pomiędzy studentami lub oddzielić poszczególne stanowiska przezroczystymi przegrodami.
14. Miejsca do siedzenia należy zorganizować w taki sposób, aby pomiędzy osobami zachowany był co najmniej 1,5 - 2-metrowy odstęp w każdym kierunku.
15. Nauczyciele akademicy informują studentów odnośnie zasad dotyczących bezpieczeństwa biologicznego podczas realizacji zajęć.
16. Studenta bezwzględnie obowiązuje przestrzeganie zasad BHP oraz obowiązujących procedur z zakresu profilaktyki zakażeń szpitalnych oraz zasad reżimu sanitarnego

obowiązującego na terenie danej placówki służby zdrowia/zakładu/ DPS itp.

17. Drzwi do sali oraz wszystkie drzwi do pomieszczeń, po których poruszają się studenci powinny być otwarte, w miarę możliwości tak, aby nie trzeba było ich otwierać.
18. Pomieszczenia dydaktyczne powinny być regularnie wietrzone, w tym przed zajęciami oraz w trakcie zajęć.

Postępowanie w przypadku podejrzenia zakażenia u studenta

1. Jeżeli uczestnik zajęć przejawia niepokojące objawy Covid-19 należy niezwłocznie odsunąć go od zajęć.
2. W przypadku, kiedy stan zdrowia nie wymaga pomocy student udaje się do domu własnym transportem nie korzystając z transportu publicznego oraz skupisk ludzi i **kontaktuje się z lekarzem rodzinnym zgodnie z wytycznymi MZ (algorytm postępowania w załączniku)**.
3. W sytuacji nagłego pogarszania się stanu zdrowia osoby należy wezwać pogotowie ratunkowe.
4. Obszar, w którym poruszała się osoba podejrzana o SARS-CoV-2 należy poddać gruntownej dezynfekcji zgodnie z obowiązującymi procedurami, należy również zdezynfekować powierzchnie dotykowe (klamki, poręcze, włączniki, uchwyty).

Postępowanie studentów biorących udział w zajęciach:

1. W zajęciach może uczestniczyć wyłącznie osoba zdrowa, bez objawów chorobowych sugerujących chorobę zakaźną, takich jak:
  - a) gorączka $\geq 38,0^{\circ}$,
  - b) duszność itp.,
  - c) kaszel,
  - d) objawy grypopodobne,
  - e) **utrata węchu,**
  - f) **utrata smaku,**
2. W pomieszczeniu, w którym odbywają się zajęcia nie mogą przebywać osoby postronne inne niż studenci, pracownicy.
3. Przed przystąpieniem do realizacji zajęć praktycznych – odbycie obowiązkowego szkolenia bhp (przeprowadza prowadzący zajęcia lub pracownik szpitala) i bezwzględne przestrzeganie zasad bhp oraz zasad reżimu sanitarnego obowiązującego na terenie placówki /zakładu.
4. Studenci przed przystąpieniem do zajęć zostawiają przed wejściem na zajęcia w wyznaczonym miejscu rzeczy osobiste – plecak, torbę, kurtkę, telefon (np. szafki lub odrębne pomieszczenie). W pomieszczeniu, gdzie studenci pozostawiają swoje rzeczy osobiste może przebywać jedna osoba lub więcej osób pod warunkiem zachowania środków bezpieczeństwa 1,5 – 2 m odstępu między osobami, student ma zakryte usta/nos (maseczka). Student przed wejściem do pomieszczenia (szatni) wykonuje procedurę dezynfekcji rąk, zostawia rzeczy osobiste, dezynfekuje ręce i wychodzi z pomieszczenia. Powyższe zasady obowiązują podczas odbioru swoich rzeczy osobistych.
5. W przypadku konieczności noszenia podczas zajęć praktycznych umundurowania – odzieży ochronnej, obuwia na zmianę i identyfikatora należy w/w odzież ochronną założyć w szatni z zachowaniem następujących zasad:

- a) przed wejściem do szatni student wykonuje procedurę dezynfekcji rąk,
  - b) w szatni może przebywać jedna osoba lub więcej osób pod warunkiem zachowania środków bezpieczeństwa 1,5– 2 m odstępu między osobami,
  - c) student ma zakryte usta/nos (maseczka),
  - d) student zakłada odzież ochronną,
6. Przed przystąpieniem do realizacji zajęć dydaktycznych obowiązuje bezwzględne przestrzeganie zasad reżimu sanitarnego ze względu na występującą epidemię COVID-19:
    - a) na zajęcia mogą wejść wyłącznie osoby z osłoną na usta i nos: maseczka jednorazowa (maseczka chirurgiczna - czas używania max.4 godz. , w przypadku kiedy **gdy tylko maska stanie się wilgotna/trzeba ją wymienić na nową jednorazową maseczkę, nie należy używać jej ponownie** lub maseczka wielokrotnego użytku (czysta, prana systematycznie) lub przyłbica/gogle w przypadku osób, które nie mogą nosić maseczek ze względów zdrowotnych (**przyłbice/ gogle są środkami ochrony osobistej wielorazowego użytku, które po użyciu (po zajęciach) student obowiązkowo poddaje dezynfekcji;**
    - b) uwzględnia się czas noszenia maseczek – wymiana zgodnie z wytycznymi;
    - c) jeśli z jakiegoś powodu student musi zdjąć osłonę z nosa i ust, zdejmuje ją przestrzegając bezwzględnie 1,5-2 metrowego odstępu od innych osób.
  7. Na zajęcia student nie powinien przynosić zbędnych rzeczy, w tym telefonów komórkowych.
  8. Należy także pamiętać o dezynfekcji używanego sprzętu (np. stetoskopy), w tym sprzętu osobistego studentów, przed wejściem i po wyjściu z zajęć.
  9. Każdy student w miarę możliwości korzysta z własnych przyborów/ przedmiotów (stetoskop etc.) niezbędnych do sprawnej i skutecznej realizacji zajęć.
  10. Konieczna jest dezynfekcja przedmiotów używanych wspólnie, jeżeli nie są to materiały jednorazowe.
  11. Zakazuje się wzajemnego użyczenia przedmiotów, jak długopisy, notesy itp.

Zajęcia przy łóżku pacjenta wymagające bezpośredniego kontaktu studenta z inną osobą:

1. Przed wejściem na salę chorego studenci/nauczyciel akademicki dezynfekuje ręce zgodnie z obowiązującą procedurą,
2. Studenci podczas wszystkie czynności przy pacjencie wykonują ze szczególną starannością i dbałością, unikając bezpośredniego kontaktu „twarzą w twarz”, podczas czynności wykonywanych przy pacjencie zakłada rękawiczki.
3. Studenci podczas zajęć w klinikach/oddziałach szpitalnych nie wchodzi do Izolatek/Oddziałów Przejściowych gdzie przebywają pacjenci oczekujący na wynik badania w kierunku SARS-CoV-2.
4. Student przystępując do pracy z pacjentem zakłada środki ochrony indywidualnej:
  - a) jednorazowa maska chirurgiczna
  - b) jednorazowe rękawiczki
  - c) jednorazowy fartuch flizelinowy w razie potrzeby.
5. Student podczas zajęć planuje z wyprzedzeniem wszystkie działania przy pacjencie, łącząc czynności za jednym wejściem aby ograniczyć liczbę wejść do pacjenta.
6. Sprzęt jednorazowego użytku i środki ochrony indywidualnej traktujemy jako odpady medyczne.

7. Nauczyciel akademicki w miarę możliwości pozostaje w pomieszczeniu przez cały czas trwania zajęć obserwując prawidłowość działania także w zakresie bezpieczeństwa epidemiologicznego.
8. Podczas wypełniania dokumentacji student zdejmuje rękawiczki, dezynfekuje ręce, podchodząc do kolejnych czynności przy pacjencie student dezynfekuje ręce, zakłada kolejną parę jednorazowych rękawiczek.
9. W przypadku pobierania materiału od pacjenta lub asystowaniu lekarzowi w procedurach inwazyjnych (np. pobieranie krwi, wymazów, punkcja łądźwiowa) student zakłada środki ochrony indywidualnej: jednorazowe rękawiczki, fartuch foliowy z długim rękawem, maseczkę chirurgiczną lub maseczkę z filtrem Hepa, dodatkowo gogle lub przyłbicę.
10. Zaleca się ograniczenie do minimum kontaktu studentów z pacjentami potencjalnie podejrzanym o SARS-CoV-2. Jeśli na drzwiach danej kliniki/oddziału/ sali znajduje się Informacja „STOP PODEJRZENIE ZAKAŻENIA SARS-CoV-2” - student ma zakaz wchodzenia.
11. Student, który kontaktował się z pacjentem i wykonywał przy nim czynności medyczne po wdrożeniu procedur prewencyjnych, przestrzegał procedur epidemiologicznych, zakładał odpowiednie środki ochrony osobistej jest traktowany jak osoba, która nie miała kontaktu z pacjentem, u którego występuje podejrzenie SARS-CoV-2.

Zasady spożywania posiłków

1. Uczestnicy zajęć mogą spożywać przyniesione przez siebie produkty i napoje poza pomieszczeniem, w którym odbywają się zajęcia, w przerwie między zajęciami i w wyznaczonym do tego celu miejscu, pod warunkiem zachowania środków bezpieczeństwa, w tym 1,5-2 metrowego odstępu między osobami.
2. Uczestnicy zajęć mogą w czasie przerwy w zajęciach opuścić budynek, w którym zajęcia się odbywają lub przebywać na jego terenie jeżeli zapewniona jest odpowiednia przestrzeń pozwalająca na przestrzeganie dystansu społecznego, określonego przepisami prawa, wynoszącego co najmniej 1,5-2 metry.

Edukacja studentów przeciwdziałanie COVID-19

1. W pomieszczeniach dydaktycznych powinny być dostępne w widocznym miejscu instrukcje na temat prawidłowej techniki kaszlu, dezynfekcji rąk oraz ogólnych zasad izolacji kontaktowej i kropelkowej.
2. Przed zajęciami należy zapoznać studenta z obowiązującą procedurą przeciwdziałania SARS-CoV-2.
3. Zakres edukacji powinien obejmować również stosowanie środków ochrony indywidualnej oraz techniki mycia i dezynfekcji rąk, dezynfekcji powierzchni i sprzętu.

Postępowanie personel sprzątającego – mycie, dezynfekcja w celu ograniczenia ryzyka zakażenia SARS-CoV-2

1. Czynności sprzątania i dezynfekcji w salach gdzie odbywają się zajęcia przeprowadza się zgodnie ze standardami obowiązującymi w placówce medycznej

2. Pomieszczenia dydaktyczne powinny być regularnie wietrzone w tym, przed zajęciami, nie rzadziej niż co godzinę w trakcie zajęć.
3. Należy zapewnić dezynfekcję toalet,
4. zgodnie ze standardami obowiązującymi w placówce medycznej

Podstawy prawne:

1. GIS: <https://gis.gov.pl/aktualnosci/przydatne-materialy-koronawirusie/>.
2. Główny Inspektor Sanitarny (www.gis.gov.pl);
3. *Zestawienie na podstawie aktualnych zaleceń Ministerstwa Nauki i Szkolnictwa Wyższego (zasady przedstawione w Piśmie Głównego Inspektora Sanitarnego z dn. 12 maja 2020 r.);*
4. *„Środowiskowe wytyczne w związku z częściowym przywracaniem działalności uczelni” z dn. 18 maja 2020r.);*
5. Podręcznik prewencji i leczenia COVID-19 Wersja 1.0.1 z 2020-03-22-23-40-37 Liang Tingbo
6. Wytyczne Ministerstwa Zdrowia Triaż w szpitalach niezakaźnych z dnia 04.04.2020 r.
7. Zalecenia Konsultanta Krajowego w dziedzinie chorób zakaźnych z dnia 06.04.2020 r.
8. Komunikat Ministra Zdrowia z dnia 15 września 2020 r. znak: KNLU.8120.69.2020.AC w sprawie przeprowadzania badań na obecność SARS-CoV-2 dla studentów, słuchaczy szkół policealnych, a także stażystów.
9. Rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 1 września 2020 r. poz.1505)

Zapisy

Rodzaj zapisu	Miejsce przechowywania	Osoba odpowiedzialna za przechowywanie oryginału dokumentu
Lista studentów, którzy zapoznali się z obowiązującą procedurą	Sekretariat jednostki	Osoba obsługująca sekretariat

Rozdzielnik

L. p.	Miejsce docelowe	Data	Podpis
1			
2			
3			
4			
5			
6			
7			
8			
9			
10			
11			
12			
13			
14			
15			
16			
17			
18			
19			
20			
21			
22			